

UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 21 lipca 2008 r.

w sprawie sprawozdania partii Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2007 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 i Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 127, poz. 1089, z 2003 r. Nr 57, poz. 507, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 167, poz. 1398 i Nr 266, poz. 2236)

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2007 r. z powodu naruszenia art. 35 ust. 2 ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej (EwP 88) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2007 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. Nr 33 poz. 269).

Do sprawozdania załączono opinię i raport biegłego rewidenta z badania sprawozdania w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów, opinii i raportu biegłego rewidenta oraz pisemnych wyjaśnień pełnomocnika finansowego Funduszu Wyborczego stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków (z wyłączeniem Funduszu Wyborczego) partia Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej wykazała, iż w 2007 r. pozyskała środki w kwocie 13.021.740,22 zł. Były one gromadzone na rachunkach bankowych Partii prowadzonych przez PKO Bank Polski SA w Warszawie. Kwota 12.768.664,12 zł, pochodząca z subwencji, wpłacona została na rachunek 12 1020 1097 0000 7002 0005 0021, natomiast pozostałe środki w kwocie 253.076,10 zł gromadzone były na rachunku nr 30 1020 1097 0000 7702 0002 1709. Na kwotę 253.076,10 zł składały się składki członkowskie osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku wysokość najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników (23.377,50 zł), składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników (3.895,57 zł), darowizny pieniężne (179.533,81 zł) oraz odsetki od środków na rachunkach i lokatach bankowych (46.269,22 zł). Partia Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej nie wykazała w sprawozdaniu żadnych innych przychodów, czy to z kredytów bankowych, ze sprzedaży składników majątkowych, obrotu papierami wartościowymi Skarbu Państwa i z działalności własnej. Partia wykazała również, iż nie gromadziła środków finansowych w kasie.

W części sprawozdania dotyczącej wpływów i wydatków Funduszu Wyborczego, po stronie przychodów wykazano kwotę 2.705.933,34 zł, po stronie wydatków/kosztów 2.662.265,73 zł.

Środki Funduszu Wyborczego gromadzone były na wyodrębnionym rachunku bankowym nr 40 1020 1097 0000 7602 0004 9999 w Banku PKO BP S.A. w Warszawie. Na przychody Funduszu Wyborczego składały się wpłaty od osób fizycznych (1.621.055,33 zł), wpłaty własne partii z rachunku bieżącego (180.000,00 zł), kwota przekazana z subkonta subwencji (900.000,00 zł), odsetki od środków na rachunku bankowym (32,58 zł) i środki pochodzące z zamknięcia rachunków bankowych Komitetu Wyborczego Samoobrony Rzeczpospolitej Polskiej (4.845,43 zł).

Partia w części „C” sprawozdania wykazała, iż przyjęła na rachunek Funduszu Wyborczego wpłaconą niezgodnie z przepisami ustawy łączną kwotę 14.411,87 zł, na którą składały się: kwota 13.411,87 zł stanowiąca nadwyżkę dwóch wpłat dokonanych ponad limit określony w art. 36a ust. 1 ustawy, niezwróconych darczyńcom oraz kwota 1.000,00 zł wpłacona przez Ośrodek Wczasowy Korona. Z historii rachunku bankowego Funduszu Wyborczego partii Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej wynika jednak, że kwota 1.000,00 zł wpłacona przez Ośrodek Wczasowy Korona, nie została przez Partię przyjęta, lecz w dniu 9 października 2007 r. zwrócona darczyńcy. Potwierdza to załącznik do sprawozdania Partii (Wpłaty od firm) oraz biegły rewident w raporcie. Analiza historii rachunku bankowego Funduszu Wyborczego pokazuje natomiast, że Partia przyjęła nie tylko kwotę 13.411,87 zł pochodzącą z wpłat dokonanych z naruszeniem ustawowego limitu wpłat od jednej osoby, który w 2007 r. wynosił 14.040,00 zł, ale także wpłaty dokonane przez Krzysztofa Jerzego Jakubowicza w łącznej kwocie 17.697,60 zł, tj. o 3.657,60 zł przekraczające dopuszczalny limit wpłat. Uchybienie to zostało potwierdzone przez Samoobronę RP w wyjaśnieniu z dnia 11 czerwca 2008 r. złożonym Państwowej Komisji Wyborczej.

A zatem Partia przyjęła na rachunek Funduszu Wyborczego łączną kwotę 17.069,47 zł (13.411,87 zł + 3.657,60 zł) stanowiącą nadwyżkę wpłat dokonanych z naruszeniem art. 36a ust. 1 ustawy.

Poza tym z załączonych do sprawozdania dokumentów wynika, że na rachunek Funduszu Wyborczego Partii zostały wpłacone gotówką nie tylko kwoty wykazane w załączniku nr 3 do sprawozdania, które zwrócono darczyńcom, ale także:

1. kwota 250,00 zł wpłacona w dniu 8 października 2007 r. w Urzędzie Pocztowym nr 000958071004AF#70053 przez Marcina Boloza;
2. kwota 7.000,00 zł wpłacona w dniu 9 października 2007 r. przez Janusza Kolasę;
3. kwota 200,00 zł wpłacona w dniu 23 października 2007 r. w Urzędzie Pocztowym nr 001337071019JA#70103 przez Annę Stachacz,

tj. łącznie 7.450,00 zł, które nie zostały zwrócone wpłacającym, a przyjęte przez Partię, co stanowi naruszenie art. 36a ust. 3 ustawy, który określa, iż środki finansowe mogą być wpłacane na Fundusz Wyborczy jedynie czekiem, przelewem lub kartą płatniczą.

Naruszenie przez Partię przepisów art. 36a ust. 1 i ust. 3 ustawy stanowi uchybienie niepowodujące odrzucenia sprawozdania. Środki pozyskane z naruszeniem tych przepisów, tj. łącznie 24.519,47 zł podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa (art. 39a ust. 1 ustawy). Na podstawie art. 39a ust. 4 ustawy, partia polityczna, w terminie 60 dni od dnia wydania przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia, może dobrowolnie dokonać wpłaty korzyści majątkowej uzyskanej w sposób sprzeczny z prawem, na konto urzędu skarbowego, właściwego dla jej siedziby. Dowód przekazania środków na rzecz Skarbu Państwa partia polityczna przedstawia Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku odmowy dobrowolnego wydania korzyści majątkowej zostanie wszczęte postępowanie określone w art. 39a ust. 5 ustawy.

W części „B” sprawozdania dotyczącej wydatków/kosztów Funduszu Wyborczego, partia Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej wykazała, iż w 2007 r. na cele wyborcze wydatkowała kwotę 2.662.265,73 zł. Według sprawozdania cała kwota przeznaczona została na finansowanie udziału Partii w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Jest to jednak niezgodne ze stanem faktycznym. Z historii rachunku bankowego oraz ze sprawozdań wyborczych Komitetów Wyborczych Samoobrony Rzeczypospolitej Polskiej wynika bowiem, iż Partia przekazała z Funduszu Wyborczego w 2007 r. na rachunek swojego Komitetu Wyborczego uczestniczącego w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 21 października 2007 r. kwotę 2.377.215,73 zł. Pozostała łączna kwota 285.050,00 zł została przeznaczona na sfinansowanie udziału Komitetu Wyborczego Samoobrony RP w wyborach uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w okręgu wyborczym nr 33 w Elblągu, przeprowadzonych w dniu 28 stycznia 2007 r. (26.000,00 zł) i w wyborach przedterminowych do Sejmiku Województwa Podlaskiego, przeprowadzonych w dniu 20 maja 2007 r. (259.050,00 zł).

Poza tym, w 2007 r. partia Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej dokonała z Funduszu Wyborczego zwrotów środków pozyskanych z naruszeniem przepisów ustawy zarówno w 2006 roku jak i roku 2007 na łączną kwotę 46.639,41 zł oraz pokryła koszty bankowe w kwocie 816,00 zł.

W dniu 31 grudnia 2007 r. stan Funduszu Wyborczego partii Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej wynosił 58.503,10 zł. Na rachunku bankowym pozostawała kwota 58.434,32 zł i w kasie 68,78 zł.

Z powyższej analizy wynika zatem, że Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej w 2007 r. nie regulowała z Funduszu Wyborczego żadnych nieuregulowanych przez swoje Komitety Wyborcze zobowiązań wyborczych. Badanie „Informacji finansowej Samoobrony Rzeczpospolitej Polskiej o otrzymanej subwencji oraz o wydatkach poniesionych z subwencji w 2007 r.” oraz opinia i raport biegłego rewidenta dotycząca tej „Informacji” wskazują natomiast, iż w 2007 r. partia Samoobrona RP bezpośrednio z rachunku subwencji, bez pośrednictwa Funduszu Wyborczego, uregulowała zobowiązania wyborcze, wynikające z udziału w wyborach przeprowadzonych w 2006 r. i w 2007 r. utworzonych przez Partię komitetów, na łączną kwotę 1.104.702,20 zł. Działanie takie stanowi naruszenie art. 35 ust. 2 ustawy, albowiem wszelkie wydatki wyborcze, do których zalicza się regulowanie zobowiązań zaciąganych przez komitety wyborcze uczestniczące w wyborach i prowadzące, na zasadzie wyłączności, kampanię wyborczą na rzecz kandydatów partii, muszą być pokrywane ze środków Funduszu Wyborczego partii.

Naruszeniem art. 35 ust. 2 ustawy jest również finansowanie wykonania materiałów wyborczych z rachunku Funduszu Eksperskiego partii, a zatem z innego źródła niż Fundusz Wyborczy partii. Partia Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej przesłała na żądanie Państwowej Komisji Wyborczej umowę z dnia 20 sierpnia 2007 r. z PPHU Dom Judy, dotyczącą, zdaniem Partii, wykonywania materiałów związanych z jej „działalnością wydawniczą”, tj. zgodną z art. 30 ust. 4 ustawy, które opłacone zostały ze środków zgromadzonych na rachunku Funduszu Eksperskiego (z historii rachunku Funduszu Eksperskiego wynika, że po dniu 20 sierpnia 2007 r., tj. po dniu podpisania umowy, na rzecz PPHU Dom Judy przekazane zostały środki w kwocie 84.500,00 zł, a w ciągu całego roku 2007 środki w łącznej kwocie 96.700,00 zł).

Z analizy tej umowy (§ 3) wynika jednak, że dotyczyła ona wykonania materiałów wyborczych, które nie są ani ekspertyzami prawnymi, politycznymi, socjologicznymi czy społeczno-ekonomicznymi, ani też nie mają związku z prowadzoną przez partię działalnością wydawniczo-edukacyjną. Wydatki związane z udziałem komitetu Partii w wyborach zostały zatem i w tym przypadku sfinansowane ze środków pochodzących z innego źródła niż Fundusz Wyborczy.

Zgodnie z 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 5 ustawy o partiach politycznych, w przypadku gromadzenia lub dokonywania wydatków na kampanie wyborcze z pominięciem Funduszu Wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza odrzuca sprawozdanie.

Po przeanalizowaniu sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, dokumentów do niego załączonych, wyjaśnień pełnomocnika finansowego oraz opinii i raportu biegłego rewidenta, Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *Ferdynand Rymarz*

Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej: *Jan Kacprzak,*
Stanisław Kosmal

Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej: *Maria Grzelka, Włodzimierz Rymś,*
Stanisław Zabłocki